

Een gebied met een rijke historie

De straatnamen voor de Contreie zijn vastgelegd. Met de straatnamen wordt de link gelegd tussen de nieuwe aard van de wijk en de eeuwenoude bewoningsgeschiedenis van het gebied. Sporen van deze geschiedenis zijn tijdens het grootschalig archeologisch onderzoek in 2010 aangetroffen.

De interesse voor dit gebied ontstaat al in de Steentijd, wanneer de eerste jagers en verzamelaars de mogelijkheden van bestaan in dit gebied ontdekten. Deze eerste bezoekers vestigen zich weliswaar niet permanent in onze streken maar gebruiken de bosrijke omgeving van Oosterhout tijdens de zomer om te jagen en noten, zaden en vruchten te verzamelen. 's Winters trekken zij zich terug naar het zuiden.

Het ontbreekt in de Contreie aan bewoningssporen uit deze periode. Dat is ook niet ongebruikelijk, aangezien de zomerkampen geen permanent karakter hadden. We moeten ons een soort tentenkamp voorstellen en die laten nu eenmaal veel minder sporen in de bodem achter dan boerderijen die decennia lang in gebruik waren. Het eerste voorbeeld van een dergelijke boerderij stamt uit de Midden-Bronstijd (1800-1100 v. Chr.). Op de flank van de zuidoost-noordwest georiënteerde dekzandrug verrijst een enorme boerderij met een lengte van 26 meter. Vermoedelijk hebben er op de dekzandrug meerdere van deze boerderijen gelegen te midden van akkercomplexen.

Tijdens de Late Bronstijd en de Vroege IJzertijd ontstaat er op de flank van de dekzandrug een urnenveld dat zich langzaam uitbreidt tot een langgerekte zone met naar schatting niet minder dan 400 graven. Een groot deel van de graven dateert uit de Vroege IJzertijd. Waarschijnlijk werd iedereen na het overlijden in een kleine grafheuvel bijgezet. Deze kleine heuvels werden opgeworpen met grond afkomstig uit een zogenaamde kringgreppel. Van de grafstructuren resteren alleen nog deze kringgreppels, waarvan de ronde vorm domineert. Een opmerkelijke grafstructuur is een paalkrans waarvan 50 palen een rond heuvellichaam met een diameter van ruim 15 meter hebben geflankeerd. Het urnenveld blijft tot in de Midden-IJzertijd in gebruik.

In eerste instantie treffen we de bijbehorende boerderijen niet op de kop van de dekzandrug, maar juist in het lager gelegen oostelijke deel van het onderzoeksgebied. Hier zijn twee mogelijke oorzaken voor aan te dragen: of de dekzandrug bood te weinig bewoningsmogelijkheden in verband met het uitdijende urnenveld, of de akkerbouwcondities op de dekzandrug verslechterde. Aan het eind van de IJzertijd merken we dat de bewoning weer tegen de flank van de dekzandrug opkruipt en de boerderijen op het urnenveld terechtkomen. Dit urnenveld is tegen die tijd al niet meer in gebruik en vermoedelijk ook niet of nauwelijks meer zichtbaar.

Een reconstructie van de bewoningsgeschiedenis voor de Vroeg-Romeinse tijd toont een gefaseerde bewoning in tenminste drie fasen. Per fase zijn er ongeveer zes boerenbedrijven actief. Hoewel er sterke aanwijzingen zijn dat de bewoning verder opschoof naar het noordwesten of noorden, waar we ook het Romeinse grafveld vermoeden, kunnen we dit aan de hand van de onderzoeksresultaten niet aantonen.

In de Contreie bleef het daarna ruim 900 jaar rustig en dus kreeg de natuur de kans om zich te herstellen. De oude akkers zijn vermoedelijke weer bebost geraakt, op enkele open plekken na. Onder een voortdurende vernatting kon ook het veengebied ten noorden van Oosterhout zich langzaam naar het zuiden uitbreiden. Dit waren de condities die de eerste middeleeuwse pioniers aantreffen toen zij aan het eind van de 11e of begin van de 12e eeuw het gebied vanuit de open plekken in het bos ontgonnen. Ongeveer 200 jaar lang ging deze ontginning door, totdat een heel groot deel van het bos was omgewerkt tot akker voor de verbouw van voornamelijk rogge. De productie van dit gewas kreeg een enorme vaart op het moment dat de eerste markten in de naburige opkomende steden toegankelijk werden. Voor de Contreie betekende dit dat het akkerareaal alleen maar groter werd totdat er één grote open akker was ontstaan. De bijbehorende boerderijen werden steeds verder naar de randen van deze akker verplaatst richting kernen als Vrachelen en Den Hout.

De Contreie is tot op heden altijd het landbouwgebied gebleven dat het ook de duizenden jaren daarvoor is geweest. Op een enkel woonhuis na, zijn het toch vooral de boerenbedrijven die dit

gebied gedomineerd hebben. De aanleg van het Markkanaal heeft een van oorsprong veel groter gebied in een zuidelijk deel en een noordelijk deel gescheiden. In de Tweede Wereld Oorlog heeft dit kanaal een belangrijke rol gespeeld. Dagen lang is er door de Duitsers en Polen gevochten om deze waterverbinding in handen te krijgen. Ten zuiden van het kanaal is de sinds de Middeleeuwen open Houtse Akker al van bestemming gewijzigd. Ten noorden van het kanaal zal nu ook een nieuwe woonwijk verrijzen. Een woonwijk waarin alleen de straatnamen nog verwijzen naar de verre voorgeschiedenis.